

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **R. K.**, bytem v P., T., proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 936/3, o žalobě na určení nezákonnosti zásahu žalovaného správního orgánu,

t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal určení nezákonnosti zásahu Policie České republiky, k němuž došlo dne 5. 3. 2013 kolem 8. hodiny ranní před restaurací Horník na adrese Politických vězňů 88 v Příbrami, kde podle žalobce došlo k omezení jeho osobní svobody, dále k omezení jeho vlastnického práva k mobilnímu telefonu, k zásahu do lidské důstojnosti a kužití fyzické síly prostřednictvím jednání, které podle žalobce nemělo na daném místě, v daném čase a za daných okolností zákonnou oporu ani legitimní důvod. Dále se žalobce domáhal, aby správní soud zakázal Policii ČR do budoucna porušovat jeho práva nezákonným

omezováním osobní svobody a nezákonným používáním donucovacích prostředků vůči osobě žalobce.

Žalobce v podané žalobě popsal zásah Policie ČR, zásahové jednotky, který se udál 5. 3. 2013 před restaurací Horník v ulici Politických vězňů 88 v Příbrami kolem 8 hodiny ránní. Uvedl, že se toho rána nacházel v herně Poker klub Domino - Bullets, kde byl společně s R. S., M. a I. V., A.J., J. K. a B. S.. Někdy mezi 7:40-8:00 odcházel R. S. z herny, žalobce se s ním rozloučil a poté se vrátil ke stolu k ostatním. Během chvilky přiběhl někdo z místních do herny s tím, že se venku něco děje, načež se žalobce zvedl a šel se podívat ven, kde uviděl velké množství policistů v kuklách, přilbách a se zbraněmi. Žalobce chtěl vědět co se děje a proto se vydal směrem k autu svého známého R. S.. V levé ruce měl mobilní telefon, kterým chtěl celou událost zaznamenat. Do výhledu mu vstoupil příslušník zásahové jednotky v kukle a se zbraní a začal žalobce gesty vykazovat z prostoru a současně žalobce vyzval k předložení občanského průkazu. Žalobce uvedl, že ve stejný okamžik jiný příslušník zásahové jednotky zakřičel na svého prvně zmíněného kolegu, který byl u žalobce blíže: „Seber mu telefon!“, načež se tento příslušník začal pokoušet vytrhnout žalobci mobilní telefon z ruky. Žalobce dále uvedl, že mu příslušník zásahové jednotky vzal ruku, v níž držel mobilní telefon a tuto mu začal násilím různě stáčet, páčit a kroutit, téměř ve stejný moment byli u žalobce další dva příslušníci zásahové jednotky, jeden z nich přitiskl žalobci na záda elektrický obušek, který aktivoval a všichni příslušníci zásahové jednotky pak společně s užitím hrubé síly - hmatů, chvatů, kopů a úderů hrubě strhli žalobce na zem, kde mu velice razantně a silně začali nasazovat pouta. Žalobce uvedl, že někdy během tohoto procesu ztratil kontrolu nad svým mobilním telefonem. Následně už byl jen policisty poután. V nastalé situaci, jak žalobce dále popsal, ho nadále některý z příslušníků zásahové jednotky neustále páčil elektrickým paralyzérem, čímž mu způsobil popáleniny I. – II. stupně, což doložila lékařská zpráva, která je přílohou žaloby. Dále žalobce popsal, že cítil silně tepající spánky a bolest za levým okem, dále jak se mu hrne krev do hlavy a současně vnímal palčivou bolest na maximum zatažených pout. Proto policisty Žalobce uvedl, že příslušníky požádal, aby mu pouta povolili, nejenže ztrácel cit v rukou, také užíval lék Anopyrin na ředění krve, o čemž policisty hlasitě informoval. Ti však na to nebrali zřetel a jeden z nich prý žalobci odsekl se slovy: „Když můžeš chlastat celou noc, tak tohle teď vydržíš“. Poté postavili žalobce na nohy a odvedli ho stranou ke křoviskům, kam za ním po chvíli dorazil muž v civilu s kapucí, cca 170 cm vysoký, ve věku kolem 40 let, nikterak se žalobci nepředstavil, neprokázal svou příslušnost k Policii ČR a dožadoval se žalobcových nacionále, které mu žalobce ze strachu o svůj život řekl. Následně chtěl muž s kapucí vidět žalobcův občanský průkaz, na což mu žalobce sdělil, že jej má ve své bundě v herně. Muž s kapucí si šel stranou ověřit nahlášené nacionále. Za 5-10 minut se vrátil a zeptal se žalobce, zda nepotřebuje lékařskou pomoc. To žalobce odmítl. Muž v kapuci dále žalobci řekl: „Ted' ti sundáme pouta a ty půjdeš zpátky do herny, kde zůstaneš, dokud neodjedeme a zapomeneme na to“. Příslušník zásahové jednotky poté sundal žalobci pouta a někdo z policistů mu vrátil mobilní telefon, načež žalobce odešel do herny, kde vyčkal, než zásahová jednotka odjede. Žalobce zdůraznil, že mu Policie ČR nesdělila, z jakého zákonného titulu probíhá zásah směřovaný proti němu, ani ho žádným jiným způsobem nepoučila. Pro zajištění jeho osoby neexistoval zákonný důvod (§ 26 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR) dále považoval žalobce za nutné uvést, že dosud nedošlo stran tohoto zásahu Policie ČR k žádné reflexi. Celou situací byl žalobce hluboce otřesen a nechápal, co se stalo, současně byl ve stresu v obavách, co bude následovat a jestli může i po odjezdu policie vyjít z herny ven. Později odpoledne, když

mu neustávala bolest oka, a i na zádech ze zranění způsobených policisty jej stále více bolela popálenina od paralyzérů, nechal se ošetřit v nemocnici v Příbrami na chirurgické ambulanci a též na oční ambulanci. Následující den absolvoval i doplňující vyšetření. Žalobce tedy namítal, že jednání policistů vůči němu bylo v rozporu s právními předpisy, když došlo z jejich strany k omezení jeho osobní svobody, jeho vlastnického práva k mobilnímu telefonu, k zásahu do jeho lidské důstojnosti a k použití fyzické síly jednáním, které nemělo zákonnou oporu a legitimní důvod. Napadený zásah směřoval vůči žalobci, který jím byl zkrácen na svých veřejných subjektivních právech, jednalo se o zásah nezákonný a vzhledem k tomu, že ze strany Policie České republiky nedošlo k žádné reflexi tohoto nezákonného jednání, existuje důvodná obava, že policie tento zásah vůči žalobci zopakuje, tedy že ve svém nezákonném jednání bude pokračovat. Žalobce proto navrhl, aby soud rozsudkem jednak určil, že jednání Policie České republiky vůči žalobci bylo nezákonným zásahem, a jednak zakázal Policii České republiky pokračovat v porušování žalobcových práv.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě především vznesl námitku nedostatku své pasivní legitimace. Uvedl, že v posuzovaném případě provedla zásah Policie České republiky, a to konkrétně Zásahová jednotka Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Policie České republiky je podle § 1 zákona č. 273/2008 Sb. jednotným ozbrojeným bezpečnostním sborem. Podle ust. § 5 odst. 1 citovaného zákona je Policie České republiky podřízena Ministerstvu vnitra. Podle ust. § 6 odst. 1 písm. c) téhož zákona je Krajské ředitelství policie Středočeského kraje jedním z útvarů Policie České republiky a podle ustanovení § 8 odst. 1 téhož zákona je organizační složkou státu. Ministerstvo vnitra lze tedy za žalovaný správní orgán označit v případě, kdy by zasahoval ozbrojený bezpečnostní sbor, který není správním orgánem anebo příslušník takového sboru. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje však lze za správní orgán považovat, a to s odkazem na ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního, podle něhož se správním orgánem rozumí orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku a fyzická nebo právnická osoba nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje lze, proto se nabízí úvaha, zda by za pasivně legitimovaný správní orgán nemělo být označeno Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, a nikoliv Ministerstvo vnitra.

K obsahu žaloby samotné pak žalovaný uvedl, že služební zákrok dne 5. 3. 2013 prováděli příslušníci policie zařazení v Zásahové jednotce Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, a to na základě žádosti Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu č.j. UOOZ-55/TČ-2011 ze dne 25.2.2013. Z této žádosti vyplývá, že zásahová jednotka byla vyžádána za účelem zadržení nebezpečného pachatele organizované trestné činnosti, který má trestnou minulost násilného charakteru (použití zbraně s následkem smrti), užívá bojová umění a pohybuje se s ochrankou. Organizace a činnosti zásahových jednotek upravuje Závazný pokyn policejního prezidenta č. 217 ze dne 30.12.2008, podle jehož čl. 1 odst. 4 písm. a) zásahová jednotka provádí zejména jednotné zákroky proti nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných trestných činů především při jejich zadržení a zatčení. Zásahová jednotka provedla služební zákrok proti této osobě dne 5. 3. 2013 v 7:35 hodin před restaurací Horník ve vozidle AUDI A8 při výjezdu z parkoviště a tuto osobu zadržela, a to včetně jeho řidiče a člena jeho ochranky. Služební zákrok bylo nutno vzhledem k nebezpečnosti zadržované osoby provádět s vysokým zřetelem na

bezpečnost zakročujících policistů i případně přítomných nezúčastněných osob, což v první řadě znamenalo zajištění bezpečné zóny na místě služebního zákroku. Během prováděného služebního zákroku vyšla z prostoru restaurace Horník v tu chvíli pro policisty neznámá osoba, která se snažila ihned dokumentovat prováděný služební zákrok na svůj mobilní telefon a snažila se proniknout co nejbližší k zasahujícím policistům. Na opakované výzvy, aby opustila prostor, nereagovala. Toto oprávnění policistů vyplývá z ustanovení § 43 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, podle kterého je policista oprávněn přikázat každému, vyžaduje-li to splnění konkrétního úkolu, aby po nezbytnou dobu nevstupoval na policií určené místo. Neboť osoba na tyto výzvy nereagovala, bylo přistoupeno k důraznému vymezení bezpečného prostoru. Navíc byla důvodná obava, že se jedná o dalšího člena osobní ochranky zadržovaného a že může být i ozbrojen. Na to osoba reagovala podrážděně, nejdříve slovně, poté následně i fyzicky a odmítala prostor opustit. Byly proto proti ní, a to po předchozím upozornění, použity donucovací prostředky, a to podle ustanovení § 53 odst. 3 písm. a) zákona o policii. Z úředního záznamu zástupce vedoucího odboru zásahové jednotky ze dne 5. 3. 2013 vyplývá, že vůči žalobci byly použity donucovací prostředky, a to hmaty, chvaty, údery a kopy, slzotvorný, elektrický prostředek nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, hrozba namířenou střelnou zbraní a pouta. Elektrický donucovací prostředek byl použit v souladu s ustanovením § 53 odst. 4 zákona o policii, neboť by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákonem, v posuzovaném případě tedy k ochraně bezpečnosti zasahující policistů (nebylo vyloučeno, že je osoba ozbrojena) a k zabránění vstupu osoby do prostoru, kdy byl prováděn služební zákrok. Dále z úředního záznamu vyplývá, že při použití donucovacích prostředků bylo dbáno na ustanovení § 53 odst. 5 zákona o policii, tedy, aby nebyla osobě způsobena újma zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání; rovněž z něj vyplývá, že nedošlo k poranění osoby. Po provedení služebního zákroku byla osoba předána policistům z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a následně byla ztotožněna jako R.K., nar. 24. 2. 1980, tedy žalobce. Na dotaz policisty, zda je zraněn a zda požaduje lékařské vyšetření toto lékařské ošetření, žalobce odmítl, jak sám zmiňuje v žalobě, a poté byl policií propuštěn. Z uvedeného je zřejmé, že služební zákrok policie vůči žalobci byl proveden v souladu se zákonem o policii a nejednalo se tedy o nezákonný zásah ozbrojeného bezpečnostního sboru ve smyslu ustanovení § 82 soudního řádu správního. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Městský soud v Praze přezkoumal postup Policie České republiky při zásahu proti žalobci dne 5. 3. 2013 a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.

Soud se nejprve zabýval otázkou pasivní legitimace žalovaného Ministerstva vnitra.

Podle ust. § 83 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.

Vzhledem k tomu, že podle žalobního tvrzení mělo jít o zásah policistů Policie České republiky, bylo nutno zjistit, zda policie v této věci konala jako správní orgán nebo jako ozbrojený sbor. Ačkoliv lze souhlasit s tvrzením žalovaného, že Krajské ředitelství policie Středočeského kraje je také orgánem veřejné správy, neznamená to, že jakákoliv jeho činnost je výkonem veřejné správy. V postavení správního orgánu koná Policie České republiky a jeho útvary jen tehdy, pokud v konkrétní věci skutečně vykonává veřejnou správu. Tak tomu je v případech, kdy policie koná ve věcech upravených například zákonem č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, nebo zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Právě a pouze v takových případech je činnost policie výkonem veřejné správy, a proto je-li podána žaloba proti jejímu nezákonnému zásahu, musí směřovat vůči příslušnému organizačnímu útvaru Policie české republiky.

V projednávané věci je však zřejmé, že Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, konkrétně jeho zásahová jednotka, nekonala jako orgán veřejné správy, neboť nevykonávala veřejnou správu na žádném ze svěřených úseků, ale z vyjádření žalovaného k žalobě je zjevné, že byla činná jako útvar policie zasahující pod jednotným velením podle zákona o Policii České republiky. Zásah vůči žalobci tedy provedla Policie České republiky jako ozbrojený bezpečnostní sbor, proto v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem podle ust. § 83 soudního řádu správního je pasivně legitimováno Ministerstvo vnitra. Žalobce jej tedy správně označil za žalovaného a soud s ním takto jednal.

Dále soud zvažoval nezbytnost provést dokazování tak, jak je navrhl žalobce v žalobě. Tam žalobce žádal, aby soud provedl výslech svědků, tedy osob, které se v místě zásahu policistů vůči němu v inkriminovaný čas nacházely a mohly by jeho tvrzení osvědčit, přičemž tyto osoby konkrétně označil jmény a uvedl jejich adresy, dále aby provedl výslech všech policistů, zúčastněných na zásahu vůči žalobci, dále zjištěním obsahu existujících listin z dispozice policejního útvaru, který zásah provedl, dále též prohlédnutím audio a videozáznamů, případně Policií České republiky na místě zásahu pořízených, a konečně zjištěním obsahů lékařských zpráv ze dní 5. - 6. 3. 2013 o lékařském vyšetření žalobce, k němuž došlo krátce poté, co žalobce v důsledku jednání zasahujících policistů utrpěl zranění.

Soud nicméně dospěl k závěru, že není nutno doplňovat dokazování tak, jak žalobce navrhuje. Smyslem dokazování je objasnit skutkové okolnosti věci. Žalobce přitom skutkový děj přezkoumávaného zásahu dostatečně konkrétně popsal, a žalovaný ve vyjádření k žalobě nic z jeho líčení v zásadě nepopřel, ani nezpochybnil. Mezi účastníky tedy v podstatné míře není spor o to, co dne 5. 3. 2013 v Příbrami před domem č.p. 88 na ulici Politických vězňů proběhlo, ale právní hodnocení této události. K tomu ovšem doplnění dokazování určeno není, a soud tedy výše označenému návrhu žalobce nevyhověl.

Při posuzování věci soud dále zvažoval, zda předmětné úkony příslušníků Policie České republiky lze považovat za zásah, proti němuž se lze - pro případ, že by šlo o zásah nezákonný - bránit u soudu žalobou podle ustanovení § 82 a následujících soudního řádu správního.

Vycházejí z ustálené judikatury, soud má za to, že zásahem je nutno rozumět úkon orgánu veřejné správy, který není rozhodnutím, přesto je schopen zasáhnout do sféry práv určité fyzické osoby. Přesněji podle ustanovení § 87 soudního řádu správního bude důvodnost žaloby naplněna v případě pozitivního výsledku pětiprvkového testu, jenž vychází z prvků aktivní legitimace žalobce. Žaloba je tedy důvodná tehdy, jsou-li, a to kumulativně, splněny následující podmínky: žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nemůže soud deklaratorní výrok o nezákonnosti zásahu vydat (přiměřeně rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2005, sp. zn. 2 Aps 1/2005 www.nssoud.cz).

Z důvodů podrobně vyložených dále pak soud dospěl k závěru, že v projednávané věci nebyla splněna podmínka č. 3, neboť zásah Policie České republiky proti žalobci nebyl nezákonný.

Pokud jde o jednotlivé žalobní námitky, soud při své vypořádání se s nimi vycházel ze skutkového stavu, popsaného žalobcem i žalovaným. Došlo tedy k tomu, že dne 5. 3. 2013 v ranních hodinách v Příbrami před restaurací Horník na ulici Politických vězňů probíhal služební zákrok Policie České republiky, spočívající v zadržení R. S., nebezpečného pachatele organizované trestné činnosti. Vzhledem k tomu, že šlo o osobu s trestnou minulostí násilné povahy – použití zbraně s následkem smrti, navíc v doprovodu další osoby poskytující jí ochranu, provedla tato zadržení zásahová jednotka Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Služební zákrok byl proveden právě vzhledem k nebezpečnosti zadržované osoby se zřetelem na bezpečnost zakročujících policistů i případně přítomných nezúčastněných osob, což především znamenalo zajištění bezpečné zóny na místě služebního zákroku. Během prováděného služebního zákroku vyšla z prostoru restaurace Horník v tu chvíli pro policisty neznámá osoba, která se snažila ihned dokumentovat prováděný služební zákrok na svůj mobilní telefon a snažila se proniknout co nejblíže k zasahujícím policistům. Na opakované výzvy, aby opustila prostor, tato osoba - tedy žalobce - nereagovala.

Žalobce tento průběh událostí popsal v podstatné míře shodně, když uvedl, že vyšel z herny ven, kde uviděl velké množství policistů v kuklách, přilbách a se zbraněmi. Chtěl vidět, co se děje a vydal jsem se směrem k autu svého známého R. S., v levé ruce jsem držel svůj mobilní telefon a chtěl na něj zaznamenat probíhající událost za účasti přítomných policistů.

Z těchto popisů soud považuje za zřejmé, že na uvedeném místě v Příbrami probíhal v ranních hodinách dne 5. 3. 2013 služební zákrok policie proti nebezpečnému pachateli. Tato činnost primárně nijak nesměřovala proti žalobci, ten nebyl jejím objektem ani nepřímo. Předmětem zájmu policie, resp. jejího zásahu tedy žalobce vůbec nebyl a stal se jím až následně, v důsledku svého vlastního jednání, jež spočívalo v tom, že se snažil přiblížit se k osobě, vůči které služební zákrok směřoval, resp. k zasahujícím policistům ze zásahové jednotky a jejich počínání zaznamenat na mobilní telefon. Přitom je zcela zjevné, že žalobce takto jednal nikoliv v omylu, ale úmyslně. Jak sám totiž

v žalobě uvedl, „*uviděl velké množství policistů v kuklách, přilbách a se zbraněmi*“ a chtěl vidět, co se děje. Podle názoru soudu tedy bylo zjevné, že se před ním odehrává služební zákrok policie svou povahou mimořádný, a pravděpodobně též rizikový, jestliže se ho účastnilo mnoho policistů se zbraněmi. Bylo tedy jen otázkou rozhodnutí žalobce, zda si od této mimořádné události bude držet odstup, anebo zda – ve snaze ji zaznamenat – takový odstup nezachová. Rozhodl-li se žalobce pro druhou variantu, vytvořil tím situaci, jež zapříčinila, resp. odůvodnila zásah policie proti němu.

Současně je nutno uvážit skutečnost, že podle vyjádření žalovaného Ministerstva vnitra k žalobě tento mimořádný služební zákrok policie, prováděný množstvím ozbrojených policistů, směřoval právě proti R. S., tedy vůči člověku, k jehož autu se žalobce začal přibližovat. Ačkoliv žalobci nemuselo být zpočátku známo, že policejní zákrok směřuje právě proti panu S., a nelze mu tedy tuto okolnost klást k tíži, přesto jeho snaha se k této osobě přiblížit právě v okamžiku probíhajících policejního zákroku logicky a nutně vedla k tomu, že pozornost zakročujících policistů se zaměřila i na něj. Jinak vyjádřeno, byl to právě žalobce, který ze své vůle chtěl vstoupit do probíhajícího služebního zákroku, přičemž nebyl shledán žádný důvod k domněnce, že by policie vůči němu jakkoliv zasáhla, pokud by ovšem se o tento zákrok nezajímal a držel se stranou od něj.

Soud má tedy v první řadě za to, že zásah policistů proti žalobci byl zákonný přinejmenším pokud jde o důvod k němu: policisté ze zásahové jednotky Krajského ředitelství policie Středočeského kraje prováděli služební zákrok vůči osobě, považované za nebezpečného pachatele, a žalobce se pokusil do tohoto zákroku zasáhnout, byť jen svou snahou jej dokumentovat. Vzhledem k povaze tohoto zákroku, jak je seznatelná z vyjádření žalovaného, jednali policisté v souladu se zákonem o Policii ČR, jestliže chtěli žalobci znemožnit přístup do prostoru zákroku a zabránit mu jakkoliv do něj zasáhnout.

Vycházeje z tohoto úhlu pohledu pak soud dospěl k závěru, že jednotlivé žalobní námitky nejsou důvodné.

Žalobce především namítl, že užití donucovacího prostředku - hrozba namířenou střelbou zbraní – bylo nepřiměřené situaci, a jako takové bezdůvodné, resp. bez opory v zákonném oprávnění, tedy v rozporu s § 11 a § 53 zákona o Policii ČR a v rozporu s čl. 1 Ústavy a s čl. I a 2 odst. 2 Listiny, když jsem nekladl odpor a ani jinak z mého jednání nebylo lze důvodně usuzovat, že uplatnění hrozby namířenou střelnou zbraní je nezbytné k dosažení účelu policejního úkonu v zákonných mezích.

Dále žalobce vytýkal užití hrubé fyzické síly ve značné intenzitě (užití hmatů, chvatů, kopů a úderů) zasahujícími policisty k tomu, aby jej strhli k zemi a současně mu odebrali mobilní telefon (ač se nijak nebránil a ani jinak z jeho jednání nebylo lze důvodně usuzovat, že uplatnění hrubé, intenzivní fyzické síly vůči mé osobě je nezbytné k dosažení účelu legálního policejního úkonu v zákonných mezích) bylo nepřiměřené, v nastalé situaci bez racionálního, legitimního důvodu, jako takové bezdůvodné a bez opory v zákonném oprávnění, tedy v rozporu s ust. § 11, § 13 a § 53 zákona o Policii ČR, resp. v rozporu s čl. 1 Ústavy a s čl. 1 a 2 odst. 2, resp. čl. 11 odst. 1 Listiny. Nebyla naplněna žádná z hypotéz právní normy, opravňující policisty k užití donucovacích prostředků vůči žalobci. K tomu se vztahuje i jednání zasahujících policistů, spočívající v

poznámce „když můžeš chlastat celou noc tohle vydržíš“ v reakci na mé upozornění, že mám příliš zatažená pouta, která mu zaškrcují krevní oběh a obává se rizika embolie vzhledem k tomu, že užívá lék Anopyrin na ředění krve. Neexistoval žádný zákonný důvod k tomu, aby mu policisté odebrali jeho mobilní telefon, resp. aby mu znemožňovali jeho používání, včetně případné dokumentace jejich činnosti.

Tyto námitky soud neakceptoval.

Podle ust. § 11 zákona o Policii ČR policista a zaměstnanec policie jsou povinni

- a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,
- b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,
- c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

Podle ust. § 13 zákona o Policii ČR je policista povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejích právech a povinnostech. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí.

Podle ust. § 52 písm. n) zákona o Policii ČR donucovacím prostředkem je hrozba namířenou střelnou zbraní.

Pokud jde o tvrzené porušení ust. § 11 zákona o Policii ČR, nemohl se jím soud konkrétně zabývat, neboť žalobce neuvedl nic o tom, která z povinností stanovená v odstavcích a) až c) měla být jednáním policie porušena. Jak je uvedeno výše, hrozba namířenou střelnou zbraní je zákonným donucovacím prostředkem. Nezákonným zásahem by tedy bylo její použití jen tehdy, pokud by k němu došlo buď zcela bezdůvodně, anebo nad rámec nezbytné míry. Pokud jde o důvod k použití tohoto donucovacího prostředku, nezbyvá soudu než poukázat na skutečnosti uvedené výše, tedy že žalobce se ze své vůle pokusil vstoupit do prostoru, v němž probíhal služební zákrok Policie ČR. Vzhledem k povaze tohoto služebního zákroku, kdy bylo nutno zabránit jakémukoliv jeho narušení kýmkoliv zvenčí, považuje soud hrozbu namířenou zbraní za prostředek přiměřený nastalé situaci: zasahující policisté byli upozorněni na to, že zadržovaná osoba může mít doprovod, který by mohl narušit průběh zákroku. Jednání žalobce pak přirozeně muselo vyvolat podezření, že právě o takové narušení se jedná. S ohledem na situaci pak bylo vyloučeno, aby žalobce byl před provedením úkonu poučen podle ust. § 13 zákona o Policii ČR o právních důvodech provedení úkonu, resp. o svých právech a povinnostech - v aktuální okamžik tomu bránila povaha a okolnosti úkonu, vyžadující okamžitou a ráznou reakci. Za jediné vadu v jednání policie by bylo možno považovat jen to, že tohoto poučení se žalobci nedostalo ihned, jakmile to okolnosti dovolily. Podle soud je však z popisu skutkového děje zřejmé, že jakmile bylo zjištěno, že žalobce nemůže do probíhajícího zákroku zasahovat a byla ověřena jeho totožnost, byl zásah vůči němu ukončen. Za tohoto stavu věci tedy přicházelo v úvahu již jen jeho dodatečné poučení o důvodech úkonu, resp. o jeho právech a povinnostech, což však již postrádalo smysl. Ani zde tedy soud neshledal takové pochybení, které by znamenalo nezákonnost zásahu.

K obdobné mu závěru soud dospěl ohledně námitky žalobce proti nepřiměřenému užití hrubé fyzické síly k tomu, aby jej policisté strhli k zemi a současně mu odebrali mobilní telefon.

I zde je nutno opakovat, že z pohledu policistů provádějících služební zákrok vůči potenciálně nebezpečnému pachateli byl žalobce osobou, která svévolně vstoupila do prostoru probíhajícího zákroku, čímž vzbudil podezření, že by mohl průběh zákroku mařit. Za tohoto stavu bylo nesporně na místě, aby byly proti žalobci použity všechny legální donucovací prostředky k tomu, aby byl jako potenciální hrozba neutralizován. Poté, co se tak stalo a co bylo zjištěno, že žalobce takové ohrožení nepředstavuje, byl zákrok vůči němu bezodkladně ukončen. Opět je třeba poukázat na to, že policisté ze zásahové jednotky si zpočátku žalobce vůbec nevšimli, neboť nijak nebyl předmětem služebního zákroku. Zasáhli proti němu až v okamžiku, kdy svým jednáním vyvolal obavu z možného narušení služebního zákroku. Stejným způsobem soud hodnotí i to, že mu zasahující policisté odebrali mobilní telefon. V situaci, kterou žalobce svým proniknutím do prostoru zákroku vyvolal, nemuselo být zřejmé, že jej užívá právě a pouze k zaznamenávání zákroku policie. Jak uvedeno výše, policii bylo avizováno, že pachatel, o jehož zadržení šlo, může mít společníky či pomocníky, kteří by mohli jeho zadržení bránit. Jelikož důvod žalobcova proniknutí do prostoru zákroku nebyl okamžitě zřejmý, bylo na místě, aby se součástí jeho zajištění stalo i odebrání mobilního telefonu, přinejmenším z toho důvodu, aby jím nemohl přivolat či varovat další osoby. Z žalobcova vlastního vylíčení skutkového děje je pak zřejmé, že ihned poté, co pominuly důvody pro zásah proti žalobci, byl mu mobilní telefon vrácen. V žádném případě tedy nelze hovořit o tom, že by žalobce byl zbaven vlastnického práva k tomuto přístroji – nanejvýš byl omezen na právu jej užívat, a to navíc jen do okamžiku, než bylo ověřeno, že nepředstavuje hrozbu pro průběh služebního zákroku.

Dále žalobce namítl, že policisté zasahující proti němu se neprokázali způsobem, stanoveným v § 12 odst. 1 věta první zákona o Policii ČR, což též zakládá nezákonnost jejich jednání, jež je v rozporu s čl. 2 odst. 2 Listiny. Ani tuto námitku neshledal soud důvodnou.

Podle ust. § 12 odst. 1 zákona o Policii ČR při provádění úkonu je policista povinen prokázat svou příslušnost k policii služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být zřetelně viditelné identifikační číslo. Zaměstnanec policie je při provádění úkonu povinen prokázat svou příslušnost k policii průkazem zaměstnance policie se zřetelně viditelným identifikačním číslem. Podle odstavce 2 pokud povaha nebo okolnosti úkonu neumožňují prokázat příslušnost způsobem podle odstavce 1, prokáže policista svou příslušnost k policii ústním prohlášením „policie“; to neplatí, brání-li povaha nebo okolnosti úkonu také ústnímu prohlášení. Způsobem podle odstavce 1 se policista prokáže ihned, jakmile to okolnosti úkonu dovolí.

Soud především konstatuje, že žalobce nespecifikoval, jakým způsobem policisté proti němu zasahující neprokázali svou příslušnost k policii, resp. neuvedl, jakým způsobem ji prokázat měli. Vzhledem k povaze a okolnostem úkonu nebylo lze předpokládat, že by policisté ze zásahové jednotky tak měli učinit předložením služebního průkazu nebo služebního odznaku. Za nastalé situace tedy měli svou

příslušnost k policii prokázat služebním stejnokrojem, což nepochybně učinili, když žalobce sám podle žalobního tvrzení si byl vědom toho, že vůči němu zasahují policisté. Jedinou vadou tedy byla skutečnost, že svou příslušnost k policii neprokázal policista, který podle žalobcovy tvrzení si následně prověřoval žalobcovu totožnost a rozhodl o ukončení zásahu proti žalobci. Přitom nepochybně bylo jeho povinností prokázat svou příslušnost k policii, nebyl-li ve služebním stejnokroji. Soud při hodnocení této skutečnosti však považoval za nutné vzít v úvahu celý kontext události, kdy žalobci vzhledem k okolnostem muselo být zřejmé, že se nepochybně jedná o policistu. Toto dílčí pochybení tedy soud neshledal jako dostatečný důvod k tomu, aby celý zásah vůči žalobci shledal nezákonným.

Žalobce rovněž namítl, že v rozporu s § 11 a § 35 zákona o Policii ČR a v rozporu s § 82 odst. 3 a 4 zákona č. 141/1961 Sb. bylo provedení osobní prohlídky u žalobce, když k ní došlo nepřiměřeně a bez zákonného důvodu, tedy v rozporu s čl. 1 Ústavy a s čl. 1 a 2 odst. 2 Listiny.

Zde soud především odmítl výhradu vůči rozporu osobní prohlídky s ust. § 82 odst. 3 a 4 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu. Zásah vůči žalobci nebyl úkonem trestního řízení a rozpor s trestním řádem tu tedy nebyl z povahy věci vůbec možný. Úkony policie proti žalobci byly provedeny podle zákona o Policii ČR, přičemž podle ust. § 35 odst. 2 cit. zákona *policista je oprávněn provést prohlídku osoby a odebrat jí zbraň, pokud proti ní směřuje jiný úkon, hrozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor, a je podezření, že má u sebe zbraň*. V projednávané věci však soud považuje za podstatné to, že ani z žalobcovy popisu událostí nelze vyvodit, že by policie u něj provedla prohlídku osoby. Nic takového žalobce ve svém vylíčení zásahu policistů neuvedl a za tohoto stavu věci proto soud považuje tuto žalobní námitku za nedůvodnou. Důvodným soud proto neshledal ani tvrzení žalobce o tom, že v rozporu s § 13 zákona o Policii ČR a v rozporu s Čl. 2 odst. 2 Listiny nebyl při provádění osobní prohlídky poučen o zákonném titulu takového počínání policistů: jestliže k takové prohlídce nedošlo, nebyl důvod k tomu, aby policisté žalobci poskytli poučení o tomto úkonu.

Jen pro úplnost proto soud konstatuje, že pokud by k provedení prohlídky u žalobce došlo, byly by vzhledem k okolnostem věci splněny všechny předpoklady k ní, neboť je zjevné, že žalobce se pokusil proniknout do prostoru, v němž probíhal služební zákrok policie, a vzhledem k předchozím informacím policie existovalo podezření, že by se mohlo jednat o osobu, která se pokusí zákrok narušit. Důvod k provedení prohlídky tedy byl, a pokud by jejím cílem bylo ověřit, zda žalobce u sebe nemá zbraň, byla by též přiměřená povaze situace.

Povaze situace pak byl přiměřený i požadavek policisty, aby žalobce prokázal svou totožnost. Znovu je třeba připomenout, že nešlo o to, že by si zasahující policisté svévolně vybrali žalobce jako předmět svého zájmu a bezdůvodně ho omezovali na právech, ale že to byl právě žalobce, kdo svým pokusem vniknout do prostoru, v němž právě probíhal služební zákrok, tento zásah vůči sobě vyvolal. Je tedy jen logické a věci přiměřené, že se snažili též zjistit jeho totožnost. Ostatně poté, co se tak stalo a co bylo zjištěno, že žalobce nemá s předmětem služebního zákroku nic společného, byly veškeré úkony vůči němu ukončeny.

Dále soud neakceptoval žalobní námitku, že v rozporu s § 54 zákona o Policii ČR byla žalobci při zákroku přiložena pouta a byl použit elektrický paralyzátor, a to i za situace, kdy žalobce již měl na ruku za zády nasazena pouta a nijak nekládl odpor. Nebyla tedy naplněna žádná z hypotéz právní normy opravňující policisty k užití takových donucovacích prostředků.

Podle ust. § 54 zákona o Policii ČR Policista je oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby

- a) zajištěné,
- b) zadržené,
- c) zatčené,
- d) dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy, nebo
- e) převzaté policistou k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy,

je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk. Policista je oprávněn použít pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Prostředek k zamezení prostorové orientace je policista oprávněn použít pouze, nelze-li účelu úkonu dosáhnout jinak.

Citované ustanovení se vztahuje na situace, kdy je policista oprávněn použít pouta (a prostředek k zamezení prostorové orientace) ke spoutání osoby výlučně v případech, upravených trestním řádem, tedy v rámci trestního řízení. Jak je ovšem uvedeno výše, celý zásah vůči žalobci nebyl úkonem trestního řízení, protože žalobce nebyl osobou zajištěnou, zadrženou či zatčenou, ani dodávanou do výkonu trestu odnětí svobody apod., a ani eskortovanou policií k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody či obdobného omezení osobní svobody. Z povahy věci tak rozpor jednání policistů s ust. § 54 zákona o Policii ČR nemohl vůbec nastat. Uvedená žalobní námitka je tedy zcela nedůvodná.

Konečně žalobce namítal, že zasahující policisté se vůči němu dopustili nezákonného postupu i tím, když mu po použití donucovacích prostředků, v jejichž důsledku utrpěl zranění, v přímém rozporu s § 57 odst. 1 zákona o Policii ČR nezajistili lékařské ošetření, které si pak žalobce musel sám vyhledat.

Tuto žalobní námitku soud rovněž neshledal důvodnou, neboť je v rozporu s popisem skutkového stavu tak, jak jej podal sám žalobce. Ten na třetí straně žaloby v její části II. uvedl, že *„Za cca 5-10 minut se ke mne onen muž vrátil a zeptal se mne, zdali nepotřebuji lékařskou pomoc, na to jsem odpověděl, že od nich jejich lékařskou pomoc nepožaduji.“* Tomuto sdělení nelze rozumět jinak, než policie nabídla žalobci lékařské ošetření přesně tak, jak jí to ukládá ust. § 57 odst. 1 věta první zákona o Policii ČR, podle něhož *„po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.“* Ačkoliv tedy není vyloučeno, že žalobce v důsledku zásahu policie mohl utrpět zranění tak, jak dokládal lékařskými zprávami, nelze policii vytýkat porušení povinnosti podle ust. § 57 odst. 1 zákona o Policii ČR, jestliže žalobce v žalobě výslovně uvedl, že mu lékařská pomoc byla policií nabídnuta, avšak on ji odmítl.

Městský soud v Praze tedy po přezkoumání věci v rozsahu námitek uplatněných v žalobě dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně, neboť postup policie proti žalobci dne 5. 3. 2013 v ranních hodinách v Příbrami před restaurací Horník na ulici Politických vězňů nebyl nezákonným zásahem. Současně soud nevyhověl návrhu žalobce na to, aby zakázal Policii České republiky pokračovat v porušování žalobcových práv, neboť z popisu skutkového děje je zřejmé, že zásah vůči žalobci byl jedinečnou událostí, jež se odehrála na specifickém místě, ve specifickém čase a za unikátních okolností, jejichž opakování nelze s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat.

Ohledně toho, že dílčí zjištěná pochybení ze strany policie **městský soud nepovažuje za důvod pro vyslovení nezákonnosti předmětného zásahu, odkazuje soud na závěry, koncipované Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 25. 5. 2015, č. j.: 6 As 255/2014-42. V něm tento soud uvedl, že: „..... policie si musí zachovat vysokou míru akceschopnosti při ochraně práv osob a veřejného pořádku. Nelze proto klást na policejní rozhodování v terénu nadměrné a nerealistické požadavky, neboť to by mohlo mít do budoucna rdousící dopad na policejní iniciativu. Velitel zásahu může jen těžko dosáhnout dokonalého vyvážení ochrany veškerých v úvahu přicházejících práv všech zúčastněných osob. Určitou míru disproporce zásahu lze akceptovat a přičíst ji na vrub omezené době pro rozhodování a vypjaté situaci. Nelze podceňovat ani potřebu působit na adresáty zásahu jako autoritativní těleso, což je role, která policii též k efektivnímu plnění jejích funkcí přísluší, na straně druhé by pro závěr o oprávněnosti zásahu nestačilo, pokud by byl odůvodněn jen snahou policie neztratit tvář a vynutit splnění neadekvátního nebo nerozumného ultimáta. Balancovat mezi těmito dvěma extrémy však nelze bez zvážení veškerých okolností svědčících pro a proti provedení zásahu, jež byly známy v době, kdy toto zásadní rozhodnutí padlo.“**

Městský soud v Praze proto žalobu jako nedůvodnou podle ust. § 87 odst. 3 soudního řádu správního zamítl.

Soud rozhodl o žalobě bez nařízení jednání za podmínek podle ust. § 51 odst. 1 soudního řádu správního.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. *a contrario*, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému správnímu orgánu náklady nevznikly.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí).

Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. ledna 2017

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu